

Ông Kadhafi muĩ n Libya trĩ thành trĩ cĩ t cĩ a các nĩĩ c Bĩ c Phi

Nĩ m đĩĩ c quyĩ n hành tĩ i cao tĩ năm mĩ i 27 tuĩ i, đĩ i tá Kadhafi, tĩ ng đóng vai trò mĩ t lãnh tĩ chĩ ng chĩ nghĩa đĩ quĩ c trong mĩ t thĩ i gian dài, nhĩ ng sau sĩ kiĩ n ngày 11/9, đã tĩ ra « cĩ i tà quy chánh ».

Nhĩn vĩ t mà cĩ u Tĩ ng thĩ ng Mĩ Ronald Reagan gĩ i là « Kĩ nguy hiĩ m nhĩ t thĩ giĩ i, con chó đĩ i vùng Cĩ n Đông », tĩ năm 2003 lĩ i đĩ ng vĩ phĩa Washington trong cuĩ c chiĩ n chĩ ng khĩ ng bĩ , và là mĩ t đĩ i tác quan trĩ ng, túi đĩ y đô la tĩ đĩ u lĩ a.

*Ông Kadhafi và cĩ u Tĩ ng thĩ ng Ai Cĩ p Mubarak tĩ i Dinh Tĩ ng thĩ ng ĩ Cairo, tháng 2/ 2011.
Reuters*

Hĩ u hĩ t các nhĩ t báo lĩ n xuĩ t bĩ n tĩ i Paris hôm nay đĩ u dành trang nhĩ t cho viĩ c đàn áp đĩ m máu ngĩĩ i biĩ u tình tĩ i Libya.

Ṭ Le Monde ra ṭ chị u hôm qua đã cḥ y ṭ a « Ṇ i đ̣ y ̣ Libya ḅ tṛ n áp đ̣ m máu ». Nḥ t báo cánh ṭ Libération ṭ cáo « Tàn sát ̣ Libya » và nḥ n xét, đ̣ i tá Kadhafi ̣ đ̣ ng cùng, đã pḥ n ̣ ng ṃ t các ḥ t ṣ c tàn ḅ o tṛ c làn sóng pḥ n đ̣ i đang đ̣ y lên kḥ p ṇ c. « Kadhafi cḥ ng ḷ i dân ṭ c mình » - nḥ t báo c̣ ng ṣ n L'Humanité pḥ n ṇ .

France Soir lên án « C̣ n diên đ̣ m máu c̣ a nhà đ̣ c tài » và nḥ n đ̣ nh cho dù ḅ tṛ n áp đ̣ i, ông Kadhafi ṿ n không tḥ cḥ n ḷ i cụ c ṇ i đ̣ y c̣ a dân chúng. Ṭ báo cánh ḥ u Le Figaro cḥ y ṭ a « Libya ḷ a và máu c̣ a ông Kadhafi ».

Nḥ t báo công giáo La Croix phân tích « Các ṃ m ṃ ng c̣ a cụ c ṇ i đ̣ y », còn ṭ báo kinh ṭ La Tribune quan tâm đ̣ n các ḥ u qụ ṿ ṃ t kinh ṭ ṿ i hàng ṭ a trên trang nḥ t « Ḥ n lọ n ̣ Libya : Giá đ̣ u ḷ a tăng cao, cḥ ng khoán ṣ t giá ». Le Parisien thì nḥ n ṃ nh đ̣ n « Ḅ n ṃ i ṃ t năm cḥ đ̣ đ̣ c tài » và đ̣ t câu ḥ i, lị u đây có pḥ i là ṣ ḅ c phát cụ i cùng c̣ a ṃ t nhà đ̣ c tài đã tị m ṿ ṭ năm 1969 ?

Dành đ̣ n 6 trang báo kḥ ḷ n cho tình hình ṭ i Libya, nḥ t báo Libération còn ṿ ḷ i chân dung c̣ a ông Kadhafi, trong bài báo mang ṭ a đ̣ « Ṭ ḳ kḥ ng ḅ đ̣ n đ̣ i tác c̣ a pḥ ng Tây ».

Ṇ m đ̣ c quỵ n hành ṭ i cao ṭ năm ṃ i 27 tụ i, đ̣ i tá Kadhafi ṭ ng đóng vai trò ṃ t nhà lãnh đ̣ o kḥ i nghĩa vũ trang cḥ ng cḥ nghĩa đ̣ qụ c trong ṃ t tḥ i gian dài, nḥ ng sau ṣ kị n ngày 11/9 đã ṭ ra « c̣ i tà quy chánh » trên tṛ ng qụ c ṭ . Nhân ṿ t mà c̣ u Ṭ ng tḥ ng Ṃ Ronald Reagan g̣ i là « Ḳ nguy hị m nḥ t tḥ gị i, con chó đ̣ i vùng C̣ n Đông », ṭ năm 2003 ḷ i đ̣ ng ṿ phía Washington trong cụ c chị n cḥ ng kḥ ng ḅ , và là ṃ t đ̣ i tác quan tṛ ng, túi đ̣ y đô la ṭ đ̣ u ḷ a.

Libération nḥ n xét, trong ṣ các nhà đ̣ c tài ̣ Ṛ p ngoi lên nḥ đ̣ o chánh, ông Kadhafi là ng̣ i có c̣ p ḅ c tḥ p nḥ t, đó là cḥ c trung úy. Ông cũng là ng̣ i tṛ nḥ t, khi ṿ a ṃ i 27 tụ i ông đã ḷ t đ̣ đ̣ c vua Idriss khi nhà vua đang ̣ ṇ c ngoài đ̣ lên ṇ m quỵ n. Đây là ṃ t cụ c đ̣ o chánh nḥ nhàng, nḥ ng tị p theo là ṃ t lọ t nḥ ng cụ c tṛ n áp nḥ ng ai dám cḥ ng ḷ i ông ta, hay nghi là ṣ cḥ ng đ̣ i ông.

Kadhafi nhanh chóng ṭ phong mình thành đ̣ i tá, nḥ ng cḥ a bao gị mụ n ṭ ṭ ng ṃ t c̣ p

b c cao h n. M t năm sau, ông đóng c a hai căn c quân s c a M và Anh t i Libya, đ i 110.000 ngàn ng i Do Thái đ nh c t i Libya mà không h b i hoàn tài s n, qu c h u hóa các ngân hàng ; và tr thành m t nhân v t h p dn đ i v i nhng ng i c c t v i ch tr ng ch ng đ qu c c a ông.

Năm 1973, ông Kadhafi đ x ng lý thuy t « Con đ ng th ba » cho nhân lo i, thay vì chuy n đ i qua i gi a hai đ i c c ch nghĩa t b n và ch nghĩa xã h i. B n năm sau, ông tuyên b Libya là m t nhà n c « dân ch tr c ti p» - không có các đ ng phái chính tr , ng i dân tr c ti p qu n lý thông qua các y ban đ a phng.

Tripoli tr thành trung tâm c a m t th gi i th ba mu n n i d y và ch tr ng các n c châu Phi liên k t i. Nh ngu n l i d u h a đ i dào, Kadhafi tài tr cho nhi u phong trào du kích trên toàn th gi i, t phong trào IRA i Ireland cho đ n Sandino i Nicaragua. Nhà đc tài thích ch p hình chung v i nhng tên khng b b Interpol truy lùng g t gao nh t, và « C quan xu t kh u cách m ng » c a Libya thì chuyên trách vi c đào t o b n khng b .

Ông Kadhafi mu n Libya tr thành tr c t c a các n c B c Phi, nhng o t ng sáp nh p v i Tunisia, Syria, Ai C p, Maroc, Sudan th t b i, nên đành quay sang phng nam và l c đ a đen. Ông tuyên b : « Tôi đi ng bên c nh 4 tri u ng i Libya, tôi th c d y bên c nh 400 tri u ng i châu Phi ». Nhng gi c m tr thành ông vua c a châu Phi đen cũng ch là o nh.

Sau v t n công vào m t vũ tr ng i Berlin làm cho hai lính M ch t, năm 1986 T ng th ng Ronald Reagan ra l nh oanh t c dinh th Bab-el-Azizia c a ông Kadhafi làm cho con gái nuôi c a ông này thi t m ng.

Kadhafi đáp tr b ng m t lo t các v khng b , trong đó có hai v làm n tung chi c máy bay c a Pan Am i Lockerbie và c a UTA i Niger, khi n t ng c ng 440 ng i ch t. Nhà đc tài c a m t « Nhà n c côn đ » đã làm ngay chính các b n h u c a ông ta trong th gi i i R p cũng ph i e ng i, nh l n ông xu t hi n t i h i ngh th ng đ nh i Alger năm 1988, mang đc m t chi c găng tr ng i bàn tay m t « đ kh i ph i b t nhng bàn tay nhu m máu ».

Nhng sau các s ki n ngày 11/9, và nh t là sau cu c t n công c a quân M vào Irak, s ph i cùng chung s ph n v i Saddam Hussein, nhà lãnh đ o đc tài Libya đã quay ngo t l i. Kadhafi ng ng tài tr cho các phe khng b và n i d y, t b ý đ nh s m các lo i vũ khí h y

đi t̄ hàng lo t̄, trong đó có bom nguyên t̄, b̄ i th̄ ng cho thân nhân các n̄ n nhân hai v̄ kh̄ ng b̄ máy bay ...

V̄ i dân s̄ ch̄ 6 trī u nḡ i, Libya l̄ i s̄ n xu t̄ ra l̄ ng đ̄ u l̄ a ḡ p đôi Algeria nên nḡ i ta không l̄ y gì làm nḡ c nhiên khi doanh nhân các n̄ c t̄ p n̄ p đ̄ n Tripoli. Libération k̄ t thúc bài vi t̄ v̄ chân dung ông Kadhafi b̄ ng cách nh̄ n m̄ nh, ông ta là k̄ hoang t̄ ng và là m̄ t tên h̄ t̄ i, v̄ i l̄ i tuyên b̄ m̄ i đây v̄ i tū n báo Newsweek : « N̄ u quý v̄ đ̄ a dân Libya lên thiên đ̄ng, thì h̄ s̄ kī n đ̄ y, vì h̄ đã ̄ trên thiên đ̄ng r̄ i ».

Nh̄ ng « ông tr̄ i con » nhà Kadhafi

Libération còn cho bi t̄, ông Kadhafi có 7 con trai và m̄ t con gái, ngoài ra còn có con gái nuôi đã b̄ ch̄ t trong tr̄ n bom c̄ a M̄ nh̄ đã nói ̄ trên. Trong s̄ b̄ y nḡ i con trai c̄ a ông, nhī u nḡ i cũng không ph̄ i tay v̄ a.

Saïf al-Islam, 38 tū i, nḡ i con trai th̄ hai v̄ a đe đ̄ a « bī n máu », r̄ i sau đó l̄ i lên truȳ n hình h̄ a h̄ n m̄ t k̄ hō ch c̄ i cách, lâu nay v̄ n đ̄ c xem là nḡ i k̄ v̄ t̄ ng lai, nhân v̄ t s̄ hai c̄ a ch̄ đ̄ dù không gī m̄ t ch̄ c v̄ chính th̄ c nào. Là m̄ t « tay ch̄ i » r̄ t mê lō i xe hī u Ferrari và loài c̄ p Bengale, Saïf al-Islam mū n bình th̄ ng hóa quan h̄ v̄ i ph̄ ng Tây, và đã đ̄ ng ra th̄ ng l̄ ng vī c b̄ i th̄ ng cho các hành khách máy bay b̄ kh̄ ng b̄ .

Nḡ i con trai đ̄ u, Mohamed, làm giàu trong ngành vī n thông, là ch̄ t̄ ch̄ y ban Olympic Libya, s̄ h̄ u m̄ t đ̄ i bóng đá riêng.

Còn Al-Saadi, 37 tū i, cũng r̄ t mê bóng đá, v̄ a là c̄ u th̄ , v̄ a là c̄ đông c̄ a đ̄ i Juventus, Turin. Al-Saadi có l̄ n đã ra l̄ nh cho các c̄ n v̄ b̄ n vào đ̄ i tuȳ n đ̄ i th̄ , tuy đ̄ i này là c̄ a anh mình, k̄ t qū là ba nḡ i ch̄ t, trong đó có tr̄ ng tài.

Nḡ i con trai th̄ t̄ là Mootassem Billah, h̄ c y nh̄ ng ch̄ a bao gī hành ngh̄ , thích là ch̄ huy trong quân đ̄ i h̄ n. Nghī n r̄ u, nóng tính, thô b̄ o và vô k̄ lu t̄, sau m̄ t l̄ n cãi nhau v̄ i cha, Mootassem Billah đã cho xe tăng t̄ n công vào b̄ n doanh c̄ a ông Kadhafi. B̄ t̄ ng vào tù, sau đó cho sang Ai C̄ p, năm 2007 anh này l̄ i đ̄ c phong làm ch̄ t̄ ch̄ H̄ i đ̄ ng An ninh

Nhà đ̣c tài Kadhafi : T̄ k̄ kh̄ ng b̄ đ̄ n đ̄ i tác c̄ a ph̄ ng Tây

T̄ Gī7843;: Th̄ y My

Th̄7913; Ba, 22 Th̄;ng 2 N̄259;m 2011 09:04

Qū c gia Libya, ph̄ trách đ̄ u tranh ch̄ ng kh̄ ng b̄ !